

Sygn. akt III AUa 653/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lutego 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Ansion (spr.)
Sędziowie	SSO del. Maria Pierzycka - Pająk SSA Krystyna Merker
Protokolant	Sebastian Adamczyk

po rozpoznaniu w dniu 9 lutego 2016 r. w Katowicach

sprawy z odwołania Z. S. (Z. S.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonego Z. S.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Częstochowie

z dnia 21 stycznia 2015 r. sygn. akt IV U 1888/14

oddala apelację.

/-/SSO del. M.Pierzycka-Pająk /-/SSA J.Ansion /-/SSA K.Merker

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 653/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 sierpnia 2014r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C., wykonując wyrok Sądu Okręgowego

w Częstochowie z dnia 10 czerwca 2014r., przyznał Z. S. prawo

do emerytury od dnia 1 stycznia 2013r. oraz podjął wypłatę tego świadczenia

od dnia 1 lipca 2014r.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany, poprzez wypłatę przysługującej mu emerytury od dnia 1 stycznia 2013r. wraz z ustawowymi odsetkami Ponadto ubezpieczony zakwestionował wysokość zarobków za lata 1988-1989, przyjętych przez organ rentowy do obliczenia wysokości emerytury i pominięcie dodatku za pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Decyzją z dnia 17 października 2014r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. przeliczył emeryturę Z. S. od dnia 1 lipca 2014r. Do ustalenia wysokości emerytury, zgodnie z art. 53 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek

na ubezpieczenia społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia od 1980r. do 2011r., wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalając na 90,81%.

Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił okresy składkowe w wymiarze 42 lat i 14 dni, tj. 504 miesiące oraz okresy nieskładkowe w wymiarze

5 miesięcy i 21 dni, tj. 5 miesięcy. Wysokość emerytury została ustalona na kwotę 2.196,68 zł. Do ustalenia wysokości emerytury, zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej, Zakład przyjął kwotę składki zaewidencjonowanej na koncie z uwzględnieniem waloryzacji, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz średnie dalsze trwanie życia, wysokość emerytury ustalając na kwotę 2.501,64 zł. Do ustalenia wysokości emerytury, zgodnie z art. 183 ustawy emerytalnej, Zakład przyjął 35% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej oraz 65% emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, ustalając jej wysokość na kwotę 2.438,45 zł.

Mając na uwadze powyższe, organ rentowy wskazał, iż ubezpieczonemu będzie wypłacane świadczenie emerytalne obliczone w myśl przepisów art. 26 ustawy emerytalnej, jako świadczenie korzystniejsze od obliczonego na podstawie art. 183 ustawy emerytalnej.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany, poprzez ponowne wybranie do obliczenia wysokości przysługującej mu emerytury

20 najkorzystniejszych lat z całego okresu zatrudnienia od 1 września 1969r.

do 28 lipca 2014r., w tym lat 2012-2013, które są korzystniejsze od lat 2008-2009. Dodatkowo odwołujący wniósł o ponowne przeliczenie jego kapitału początkowego wskazując, iż dotychczas był on przeliczany 3 razy i za każdym razem był inny.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 11 grudnia 2014r. sprawy

z odwołań ubezpieczonego od powyższych decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 stycznia 2015r., sygn. akt IV U 1888/14, Sąd Okręgowy w Częstochowie oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. z dnia 8 sierpnia 2014r.

w części dotyczącej roszczenia o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od dnia 1 stycznia 2013r. do dnia 30 czerwca 2014r. i umorzył postępowanie w pozostałej części.

Sąd I instancji ustalił, że Z. S. urodził się w dniu (...)

W dniu 31 sierpnia 2012r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie mu

prawa do emerytury. W wyniku rozpoznania powyższego wniosku, decyzją z dnia

28 sierpnia 2012r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do żadanego świadczenia, ponieważ nie wykazał on wymaganego 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz nie rozwiązał stosunku pracy. Od powyższej decyzji odwołał się ubezpieczony, w następstwie czego, wyrokiem z dnia 10 czerwca 2014r., sygn. akt

IV U 513/14, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał odwołującemu prawo

do emerytury od dnia 1 stycznia 2013r. Powyższy wyrok uprawomocnił się w dniu

16 lipca 2014r., a jego odpis, wraz z aktami rentowymi, wpłynął do organu rentowego w dniu 24 lipca 2014r. W dniu 30 lipca 2014r. Z. S. złożył w organie rentowym świadectwo pracy z dnia 28 lipca 2014r., wystawione przez Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe (...) G. T. w C., potwierdzające, iż w okresie od 15 sierpnia 1999r. do 28 lipca 2014r.

był on zatrudniony w tym Przedsiębiorstwie na stanowisku ślusarza. W związku

z powyższym, w dniu 8 sierpnia 2014r. organ rentowy wydał pierwszą z zaskarżonych w niniejszej sprawie decyzji. Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 2 października 2014r. organ rentowy został zobowiązany do wskazania, w terminie 14 dni, które składniki wynagrodzenia zastępczego ubezpieczonego za lata 1988-1989 zostały uwzględnione do podstawy wymiaru składek za te lata, a które zostały pominięte,

z podaniem przyczyn tego pominięcia. Wykonując powyższe zarządzenie, organ rentowy w dniu 17 października 2014r. wydał drugą z zaskarżonych w niniejszej sprawie decyzji, którą zaspokoił żądanie odwołującego przeliczenia kapitału początkowego z lat 1988-1989.

Na rozprawie w dniu 21 stycznia 2015r. ubezpieczony cofnął odwołanie

od decyzji ZUS z dnia 17 października 2014r., popierając odwołanie od decyzji

z dnia 8 sierpnia 2014r. w zakresie żądania wypłaty świadczenia emerytalnego od dnia 1 stycznia 2013r.

Sąd Okręgowy wskazał, że spór, po częściowym cofnięciu odwołania przez ubezpieczonego, dotyczy wyłącznie oceny prawnej, czy przyznanie przez organ rentowy odwołującemu prawa do emerytury od dnia 1 stycznia 2013r., z jednoczesnym podjęciem jej wypłaty dopiero od dnia 1 lipca 2014r., jest prawidłowe.

Powołując treść art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zwanej dalej ustawą emerytalną, w brzmieniu obowiązującym na dzień złożenia przez Z. S. wniosku o emeryturę, art. 32 ust. 1, 2 i 4 oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - § 2 ust. 1, §3, § 4 ust. 1, Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że ustawą z dnia 11 maja 2012r.

o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012r. poz. 637), z cytowanego art. 184 ust. 2 ustawy emerytalnej usunięto wymóg uprzedniego rozwiązania stosunku pracy

przez osobę ubiegającą się o prawo do tzw. „wcześniejszej emerytury” z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Powyższa ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2013r.

Sąd I instancji wskazał, że na dzień złożenia wniosku o emeryturę (21 sierpnia 2012r.) ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowym (...) G. T. w C. - stosunek pracy łączący go

z tym Przedsiębiorstwem od dnia 15 sierpnia 1999r. ustał dopiero z dniem 28 lipca 2014r. W konsekwencji powyższego, wszystkie przewidziane przywołanymi powyżej przepisami przesłanki nabycia prawa do wcześniejszej emerytury ubezpieczony spełnił dopiero z dniem 1 stycznia 2013r. - kiedy to dla nabycia prawa do emerytury nie było już konieczne rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Nadto,

w myśl art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2011r., prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. W myśl

z kolei postanowień art. 103a ustawy, prawo do emerytury ulega zawieszeniu, bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Sąd Okręgowy ustalił, że na dzień nabycia prawa do emerytury (1 stycznia 2013r.) Z. S. kontynuował zatrudnienie u pracodawcy, na rzecz którego wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury (Przedsiębiorstwo (...)). Tym samym, w myśl postanowień cytowanego powyżej art. 103a ustawy emerytalnej, jego prawo do emerytury podlegało z urzędu zawieszeniu, do czasu rozwiązania tegoż stosunku pracy, co nastąpiło w dniu 28 lipca 2014r. W ocenie Sądu, błędny jest pogląd skarżącego, iż o jego uprawnieniu do otrzymywania emerytury (wypłaty na jego rzecz świadczenia) od dnia 1 stycznia 2013r., świadczy treść art. 129 § 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak, niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2. Powyższy przepis w żaden bowiem sposób nie rzutuje na samo powstanie, czy zawieszenie prawa do świadczeń określonych w ustawie, a jedynie reguluje moment, w którym najwcześniej może zostać podjęta wypłata tych świadczeń. Powyższe związane jest z tym, iż zgodnie z generalną zasadą wyrażoną w art. 100 ust. 1 ustawy emerytalnej, prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Nabycie prawa do świadczenia następuje bowiem ex lege i co do zasady nie jest uzależnione ani od złożenia przez ubezpieczonego stosownego wniosku, ani też od ustalenia (potwierdzenia) tego prawa decyzją organu rentowego, która ma jedynie charakter deklaratoryjny. Przewidziany w art. 116 ust. 1 ustawy emerytalnej wniosek o świadczenie nie jest elementem prawa do emerytury (te określają poszczególne przepisy ustawy emerytalnej), lecz stanowi jedynie żądanie realizacji świadczenia nabytego z mocy prawa. Innymi słowy, przepis art. 129 § 1 ustawy emerytalnej stanowi kiedy najwcześniej istniejące już prawo ubezpieczonego do emerytury może zostać zrealizowane w formie wypłaty świadczenia. Natomiast o samym powstaniu tego prawa oraz ewentualnie jego okresowym zawieszeniu, stanowią odrębne przepisy ustawy emerytalnej, w tym art. 103a. Skoro zatem w okresie od 1 stycznia 2013r. do 28 lipca 2014r. prawo Z. S. do emerytury podlegało zawieszeniu, to automatycznie nie mogło być ono w tym czasie realizowane na podstawie art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej, poprzez wypłatę świadczenia.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, oddalił odwołanie Z. S. od decyzji z dnia 8 sierpnia 2014r. w części dotyczącej roszczenia o wypłatę świadczenia emerytalnego za okres od 1 stycznia 2013r. do 30 czerwca 2014r., jako bezzasadne.

Mając na uwadze, iż cofnięcie przez ubezpieczonego odwołania od decyzji z dnia 17 października 2014r., na które organ rentowy wyraził zgodę, nie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego, nie zmierza też do obejścia prawa i nie narusza słusznego interesu wnioskodawcy, a jednocześnie wobec wydania przez organ rentowy decyzji, na mocy której organ rentowy całkowicie zaspokoił zawarte w odwołaniu od decyzji z dnia 8 sierpnia 2014r. żądanie odwołującego dotyczące wysokości świadczenia, Sąd Okręgowy na podstawie art. 355 k.p.c.

w związku z art. 203 § 1 i 4 k.p.c. i art. 469 k.p.c. oraz art. 477¹³ k.p.c. umorzył postępowanie w sprawie w pozostałej części.

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony.

Skarżący zarzucił, że z chwilą uprawomocnienia się wyroku w sprawie

o sygn. akt IVU 513/14 Zakład Ubezpieczeń Społecznych w C. był zobowiązany do wypłacenia świadczenia emerytalnego zgodnie z wyrokiem Sądu z dnia 10 czerwca 2014r., od dnia 1 stycznia 2013r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonego jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zakwestionowania orzeczenia Sądu I instancji, który przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe i na jego podstawie wywiódł trafne wnioski.

Sporna kwestia w rozpoznawanej sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy przyznanie przez organ rentowy prawa do emerytury od dnia 1 stycznia 2013r. z jednoczesnym podjęciem wypłaty świadczenia od dnia 1 lipca 2014r., jest prawidłowe.

W okolicznościach faktycznych sprawy na dzień złożenia wniosku o emeryturę - w dniu 21 sierpnia 2012r. - ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu. Tym samym, słusznie uznał Sąd I instancji, że ubezpieczony spełnił przesłanki nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku z dniem 1 stycznia 2013r. Z tą bowiem datą do nabycia prawa do emerytury nie było konieczne rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Ustawą z dnia 11 maja 2012r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012r., poz. 637) usunięto przewidziany w art. 184 ust. 2 wymóg rozwiązania stosunku pracy przez osobę ubiegającą się o emeryturę z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Prawo do emerytury uległo jednak zawieszeniu na podstawie art. 103 a ustawy emerytalnej. Przepis ten stanowi, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przewidziana w tym unormowaniu instytucja zawieszenia wypłaty emerytury nie pozbawia ubezpieczonego należnego mu świadczenia, a jedynie uzależnia wypłatę tego świadczenia od spełnienia przesłanki niepozostawania w stosunku pracy, a co się z tym wiąże - nieotrzymywania zarobków z tytułu zatrudnienia.

Skoro w dacie nabycia prawa do emerytury - tj. w dniu 1 stycznia 2013r. - ubezpieczony kontynuował zatrudnienie u pracodawcy, na rzecz którego wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, jego prawo do emerytury podlegało zawieszeniu z urzędu do czasu rozwiązania stosunku pracy, co miało miejsce w dniu 28 lipca 2014r. Prawidłowo zatem organ rentowy podjął wypłatę świadczenia emerytalnego ubezpieczonego od dnia 1 lipca 2014r.

Z tych przyczyn, zasadnie Sąd Okręgowy oddalił zgłoszone przez ubezpieczonego żądanie wypłaty świadczenia za okres od 1 stycznia 2013r. do 30 czerwca 2014r.

Zważywszy na fakt, że na rozprawie w dniu 21 stycznia 2015r. ubezpieczony cofnął odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 17 października 2014r., prawidłowo Sąd I instancji na zasadzie art. 203 § 1 i 4 k.p.c. i art. 469 k.p.c. oraz art. 477¹³ k.p.c. umorzył postępowanie w tym zakresie.

Uwzględniając powyższe, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację, jako bezzasadną.

/-/SSO del. M.Pierzycka-Pająk /-/SSA J.Ansion /-/SSA K.Merker

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR